

Паламарчук Т. М.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри аналізу і статистики імені І.В. Поповича
Житомирського національного агроекологічного університету*

Русак О. П.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри аналізу і статистики імені І.В. Поповича
Житомирського національного агроекологічного університету*

Palamarchuk T. M.

*PhD in Economics, Associate professor,
Associate professor of the department of Analysis and Statistics
named after I. Popovych
Zhytomyr National Agroecological University*

Rusak O. P.

*PhD in Economics, associate professor
Associate professor of the department of Analysis and Statistics
named after I. Popovych
Zhytomyr National Agroecological University*

АНАЛІЗ НАЦІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Анотація. У статті зазначено, що забезпечення продовольчої безпеки України, підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва, розвиток сільських територій, поліпшення здоров'я населення підтверджують пріоритетність розвитку органічного виробництва. Підкреслено, що органічна продукція – результат розвитку органічної агрокультури, тому її визначення не є універсальним. Розглянуто органічне виробництво як цілісна система господарювання та виробництва харчових продуктів, що поєднує в собі збереження довкілля, застосування стандартів та відповідність певним вимогам до органічної продукції. Проаналізовано розвиток органічного виробництва в Україні з урахуванням світових тенденцій. Окреслено перспективи ефективного розвитку органічного виробництва в Україні в умовах євроінтеграційних процесів.

Ключові слова: органічне виробництво, сільськогосподарське виробництво, органічна продукція, аналіз, ефективність, розвиток, перспективи, євроінтеграція.

Вступ та постановка проблеми. Одним з важливих заходів стабільного забезпечення населення країни високоякісною та безпечною сільськогосподарською продукцією є розвиток органічного виробництва. Розвиток органічного аграрного виробництва сприятиме покращенню економічного, соціального та екологічного стану в Україні, комплексному розвитку сільської місцевості, поліпшенню здоров'я населення та має стати одним з факторів посилення економічних зв'язків країни з Європейським співтовариством.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми та перспективи розвитку органічного виробництва в аграрному секторі досліджують науковці та фахівці, зокрема В. Андрійчук, В. Артиш, С. Бегей, Н. Берlach, О. Бородіна, В. Грановська, Т. Дудар, В. Дудар, Т. Зінчук, М. Капштик, В. Камінський, О. Ковальова, С. Мамалига, М. Мартинюк, В. Месель-Веселяк, Є. Милованов, О. Михайленко, Я. Остафійчук, В. Писаренко, П. Писаренко, І. Примак, П. Саблук, О. Скидан, О. Хомаківська, О. Шкурагов, О. Шумейко. Однак невирішеними залишаються питання, які пов'язані з проблемами розвитку органічного сільського господарства в умовах інтеграції України до світової європейської спільноти, що потребують подальшого дослідження.

Метою роботи є дослідження сутності органічного виробництва, аналіз органічного виробництва в Україні та країнах ЄС, виявлення перспектив його розвитку з урахуванням євроінтеграційних процесів.

Результати дослідження. Розвиток органічного виробництва в Україні розпочався наприкінці 1990-х років насам-

перед завдяки попиту з боку трейдерів ЄС та переробників органічного зерна, олійних, бобових культур і дикоросів.

Органічна продукція з'явилась як результат розвитку органічної агрокультури, тому її визначення не є універсальним. В кожній країні є власне тлумачення органічної продукції залежно від ступеня використання хімічних засобів та технологій. Натуральні продукти мають на споживчому ринку різні назви: органічні, біологічні, екологічні. Це пов'язане з особливостями мови: англійські країни використовують термін "organic", що для франкомовних та деяких інших країн перекладається як "biological", а, наприклад, для Данії, Німеччини – "ecological". Наявність певних змістовних розбіжностей між цими термінами підсилюється практикою, яка склалась на споживчому ринку України. В нашій країні під час виробництва та споживання натуральної продукції використовують термін «органічний», оскільки саме цей термін введено в законодавство Європейського Союзу, на яке зорієнтована Україна сьогодні. З урахуванням практики маркування молочних біопродуктів (біоюгурти, біомолоко, біокефір тощо) не доцільно використовувати термін «БІО» для визначення органічного статусу продукту [11].

Згідно із Законом України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» [4], який набрав чинності у січні 2014 року, органічна продукція – це продукція, отримана в результаті сертифікованого виробництва, під час якого виключається застосування хімічних добрив, пестицидів, генетично модифікованих організмів (ГМО), консервантів тощо. На всіх

етапах виробництва (виращування, перероблення) застосовуються методи, принципи та правила, визначені цим Законом, для отримання натуральної (екологічно чистої) продукції, а також збереження та відновлення природних ресурсів.

Органічне виробництво – це цілісна система господарювання та виробництва харчових продуктів, яка поєднує в собі найкращі практики з огляду на збереження довкілля, рівень біологічного розмаїття, збереження природних ресурсів, застосування високих стандартів належного утримання (добробуту) тварин та метод виробництва, який відповідає певним вимогам до продуктів, виготовлених з використанням речовин та процесів природного походження [8].

На думку О. Шкуратова, органічне сільське господарство є системою, яка спирається на управління агроєкосистемами, а не лише сільськогосподарським виробництвом. Тобто, окрім управління виробництвом, в систему органічного сільського господарства також входить реалізація комплексу заходів, що безпосередньо забезпечують це виробництво з метою досягнення економічного, екологічного та соціального ефекту. Органічне сільське господарство фактично можна визначити як цілісну систему управління агроєкосистемами, що включає оцінку екологічних загроз та ризиків в аграрній сфері та встановлює порядок взаємовідносин економічних суб'єктів у процесі виробництва органічної сільськогосподарської продукції [15].

Органічними можуть бути тільки ті продукти, які вироблені відповідно до затверджених правил (стандартів), а виробництво яких пройшло процедуру сертифікації у встановленому порядку. При цьому органічна продукція належним чином маркується. На етикетці повинен бути нанесений відповідний логотип, а також інформація про відповідний орган сертифікації.

Під органічним виробництвом перебуває близько 1% світової площі сільськогосподарських земель, а у країнах Євросоюзу – близько 3% сільськогосподарських угідь. Необхідно зазначити, що порівняно з 2007 роком площа сертифікованих земель світу зросла на 14,8%. Лідерами за площею земель, зайнятих під органічним виробництвом, є Австралія (12 мільйонів гектарів), Аргентина (4,4 мільйони гектарів) і США (1,95 мільйони гектарів). Світовий ринок органічної продукції постійно зростає. У 2004 році він оцінювався у 25 мільярдів доларів США, у 2006 році – близько 30 мільярдів доларів США, у 2009 році – 55 мільярдів доларів США, у 2014 році – до 96,5 мільярдів доларів США. Найбільш розвинені ринки органічної продукції зосереджені у США, Німеччині та Франції. Серед європейських країн лідером з продажу органічної продукції є Німеччина з обсягом ринку понад 6,6 мільярди євро [5].

Сучасний розвиток сільського господарства у країнах Європейського Союзу та США характеризується стійким зростанням площ, що використовуються під органічне виробництво аграрної продукції. За останні десять років у 3,2 рази збільшилась площа сертифікованих земель. Проте у розвинених країнах існує дефіцит на органічну продукцію. Це пов'язане з методами державної політики сприяння розвитку органічного виробництва, з випередженням обсягу попиту над пропозицією на європейських ринках [1].

Площі органічних сільськогосподарських угідь у країнах Європейського Союзу у 2012–2016 роках загалом збільшились на 18,7% (табл. 1).

З даних табл. 1 видно, що найсильніше збільшення площ органічних сільськогосподарських угідь за відповідний період відбулося в таких країнах, як Болгарія, а саме в 4,1 рази, та Хорватія, а саме в 2,9 рази. В п'ятьох

державках-членах ЄС існує тенденція до зниження відповідних угідь, зокрема у Греції площі зменшились на 25,9%, у Мальті – на 35,1%, у Польщі – на 18,1%, у Румунії – на 21,5%, у Великобританії – на 16,9%. Натомість у Сербії, Туреччині активний рух органічного виробництва розпочався у 2013 році, а до кінця 2016 року площі органічних сільськогосподарських угідь збільшились на 74,5% і 22,3% відповідно. Привертає увагу динаміка аналізованого показника в Ісландії, зростання якого відбулось у 2,9 рази.

Світові продовольчі ринки свідчать про зростаючу зацікавленість споживачів у здоровому та повноцінному харчуванні разом з безпосереднім внеском у збереження природного середовища. Приріст виробництва органічних харчових продуктів у деяких країнах ЄС сягає 10% на рік. У багатьох країнах світу, передусім у США та ЄС, вже діють ринки органічної сільськогосподарської продукції та харчових продуктів, а також створена й успішно функціонує відповідна інфраструктура сертифікації, маркетингу та реалізації. Провідні західноєвропейські компанії висловлюють готовність допомогти українським виробникам отримати органічні сертифікати та налагодити систему контролю якості, однак за умови подальшої орієнтації виробництва на експорт.

Нині в країнах світу сформовано основні шляхи розвитку органічного виробництва:

- достатнє великотоварне інвестиційно забезпечене сільськогосподарське органічне виробництво (США);
- дрібнотоварне сільськогосподарське або інше органічне виробництво з низькою інвестиційною забезпеченістю, експортною орієнтацією та високим соціальним значенням такої діяльності (Африка);
- дрібно-, середньотоварне сільськогосподарське та інше органічне виробництво за умов значної фінансової підтримки виробника з боку державних інституцій (країни Європи, передусім ЄС);
- переважно органічне тваринництво на випасній системі (Океанія та Австралія);
- змішані форми, що визначаються сприятливістю державної підтримки, внутрішнім попитом (в деяких країнах – попитом туристів), експортними можливостями [6].

Впродовж останніх років в Україні відбувається значне збільшення виробництва органічної продукції. Ця галузь активно розвивається та є прогресивним і перспективним напрямом розвитку вітчизняного агросектору. Така тенденція пов'язана передусім зі збільшенням споживання органічної продукції в Європі. Саме тому загальновідомо, що 90–95% української органічної продукції експортуються.

Сучасна модель сертифікованого органічного сільського господарства формується в двох основних напрямках. Перший (підприємницький) представлений великими та середніми господарськими структурами, створеними на базі земельних і майнових паїв колишніх членів колективних сільськогосподарських підприємств, які орієнтовані на одержання максимального прибутку та забезпечення органічною продукцією внутрішнього агропродовольчого ринку. Крім цього, підприємства першого напрямку зосереджують свою діяльність на розширенні обсягів експорту органічної продукції в країни, які здійснюють сертифікацію виробництва (ЄС, Швейцарія, Японія тощо). Другий напрям притаманний переважно фермерським господарствам, які належать до групи малого агробізнесу, здебільшого на внутрішньому ринку [16].

В Україні нині сертифіковані такі види органічних продуктів, як бобові культури, олійні культури, зернові культури, овочі, кавуни, дині, гарбузи, фрукти, ягоди,

Динаміка площі органічних сільськогосподарських угідь у країнах Європейського Союзу, га

Країна	Роки					2016 рік до 2012 року, %
	2012	2013	2014	2015	2016	
Бельгія	59 718	62 471	66 704	68 818	78 452	131,4
Болгарія	39 138	56 287	47 914	118 552	160 620	4,1 р.
Чехія	468 670	474 231	472 663	478 033	488 591	104,3
Данія	194 706	169 310	165 773	166 788	201 476	103,5
Німеччина	959 832	1 008 926	1 033 807	1 060 291	1 135 941	118,4
Естонія	142 065	151 164	155 560	155 806	180 852	127,3
Ірландія	52 793	53 812	51 871	73 037	76 701	145,3
Греція	462 618	383 606	362 826	407 069	342 584	74,1
Іспанія	1 756 548	1 610 129	1 710 475	1 968 570	2 018 802	114,9
Франція	1 030 881	1 060 755	1 118 845	1 322 911	1 537 351	149,1
Хорватія	31 904	40 660	50 054	75 883	93 593	2,9 р.
Італія	1 167 362	1 317 177	1 387 913	1 492 571	1 796 333	153,9
Кіпр	3 923	4 315	3 887	4 699	5 550	141,5
Латвія	195 658	185 752	203 443	231 608	259 146	132,5
Литва	156 539	165 885	164 390	213 579	221 665	141,6
Люксембург	4 130	4 447	4 490	4 216	4 274	103,5
Угорщина	130 607	130 990	124 841	129 735	186 322	142,7
Мальта	37	7	34	30	24	64,9
Нідерланди	48 038	48 936	49 159	49 273	52 204	108,7
Австрія	533 230	526 689	525 521	552 141	571 423	107,2
Польща	655 499	669 863	657 902	580 731	536 579	81,9
Португалія	200 833	197 295	212 346	241 375	245 052	122,0
Румунія	288 261	286 896	289 252	245 924	226 309	78,5
Словенія	35 101	38 664	41 237	42 188	43 579	124,2
Словаччина	164 360	157 848	180 307	181 882	187 024	113,8
Фінляндія	197 751	204 810	210 649	225 235	238 240	120,5
Швеція	477 684	500 996	501 831	518 983	552 695	115,7
Великобританія	590 011	558 718	521 475	495 929	490 205	83,1
Ісландія	–	7 727	–	22 464	22 594	2,9 р.
Норвегія	55 260	51 662	49 827	47 640	47 621	86,2
Швейцарія	121 013	127 282	133 002	136 287	141 249	116,7
Сербія	–	8 229	9 548	15 298	14 358	174,5
Туреччина	–	474 766	515 817	518 499	533 218	122,3

Джерело: розраховано за даними джерела [3]

виноград, ефіроолійні культури, молочні продукти, яйця, гриби, горіхи, мед, м'ясна продукція бджільництва, багаторічні трави, однорічні трави, лікарські рослини, бульбоплоди та коренеплоди, перероблена продукція, ВРХ, домашня птиця, вівці, кози, свині, чаї, соки.

Згідно з даними Швейцарсько-українського проекту "FIBL" Україна посідає 11-е місце серед європейських країн за виробництвом органічних продуктів і 5-е – за нарощуванням органічного виробництва. До 2020 року країна може стати одним з п'яти найбільших виробників органіки у світі [13].

Офіційні статистичні огляди "IFOAM" підтверджують, що якщо у 2002 році в Україні було зареєстровано 31 господарство, що отримало статус «органічного», то у 2016 році нараховувалось 390 сертифікованих органічних

господарств. Загальна площа сертифікованих органічних сільськогосподарських земель склала 421 200 га. Динаміка площі органічних сільськогосподарських угідь та кількості органічних господарств в Україні наведена на рис. 1.

Станом на червень 2017 року в Україні зареєстровано понад 420 виробників органічної продукції. Під сертифікованим органічним виробництвом зайнято 421,5 тис. га земель, ще 550 тис. га – під сертифікованими дикоросами (травами, ягодами і грибами). Щорічний обсяг внутрішнього ринку споживання досягнув 21–22 млн. євро. При цьому експортний потенціал сектору оцінюється у 100 млн. євро. Основними країнами-споживачами української органічної продукції є Німеччина, Польща, Швейцарія, Нідерланди, Австрія, Франція, Італія, Угорщина, Данія, США та Канада.

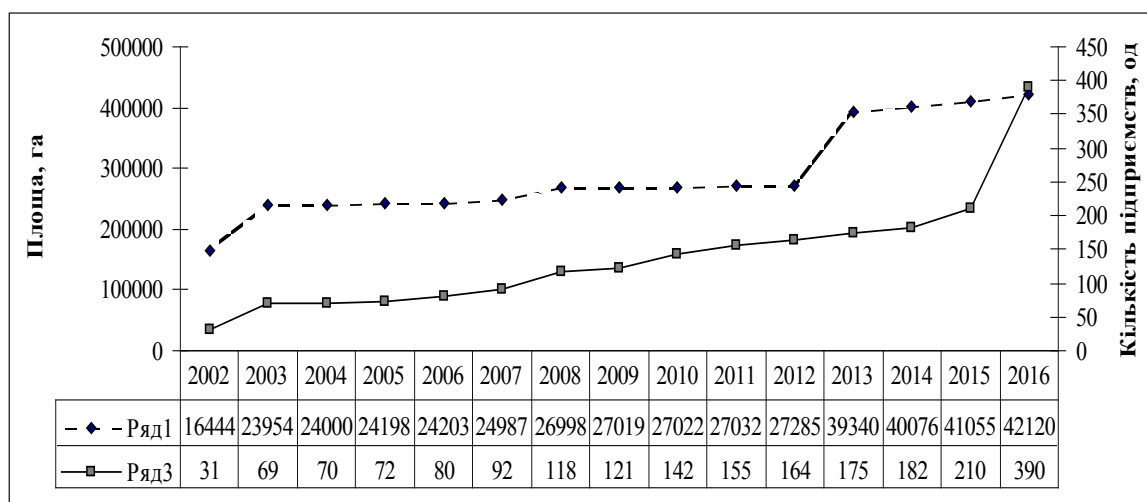

Рис. 1. Динаміка площі органічних сільськогосподарських угідь і кількості органічних господарств в Україні

Джерело: розраховано за даними джерела [10]

Протягом останніх років за окремими групами культур Україна займає лідируючі позиції. Так, зокрема, аналізуючи структурну позицію України у світі, зазначаємо, що їй належать 26% сертифікованих за органічними стандартами світових площ соняшнику, 49% гречки, 43% проса, 11% спельти, 9% ячменю, 8% кукурудзи, понад 5% пшениці та жита. Поступово Україна перетворюється на досить потужного товаровиробника органічної продукції та сировини в Європі. Тут розміщені 75% європейських площ органічної гречки, 70% проса, 28% соняшнику, 24% кукурудзи, 11% ячменю, 9% пшениці тощо [14].

Лідерами органічного руху в Україні є п'ять успішних агропідприємств.

1) ПП «Агроекологія» – найстаріше в Україні сільськогосподарське підприємство, що працює виключно за технологіями органічного землеробства, загальна площа його угідь становить понад 8 тис. га.

2) ПрАТ «ЕтноПродукт» – українсько-швейцарське підприємство «ЕтноПродукт», яке було засноване у 2008 році, компанія володіє 4 тис. га екологічно чистої землі в Чернігівській області, а також фермою, на якій утримують 1 000 голів великої рогатої худоби. Підприємство займається повним циклом переробки і постачає не сировину, а вже готовий сертифікований продукт, а саме сире і пастеризоване молоко, сметану, кефір, йогурт, масло, мед, м'ясо, ковбаси, овочі, а також зернові та бобові.

3) ПП «ГАЛЕКС-АГРО» – українсько-швейцарський проект, реалізований у Житомирській області у 2008 році, є інтеграцією кількох підприємств і має вертикальну структуру (від землеробства до виробництва молочних і м'ясних продуктів). Компанія володіє молокозаводом потужністю 30 тонн на добу, а також обробляє 8,5 га екологічно чистих земель.

4) ТОВ «Органік оригінал» (ТМ «Екород») – підприємство, яке протягом шести років стало одним з топових еко-виробників з високими досягненнями не лише в Україні, але й у Польщі. Підтвердженням цього стало визнання соняшникової олії холодного віджиму ТМ «Екород» кращим органічним продуктом Східної Європи 2013 року на “Organic Marketing Forum”.

5) ТОВ «Старий Порицьк» – один з небагатьох прикладів підприємств, коли органічний бізнес розвивався не з «нуля», адже у 2010 році його власник трансформував традиційне господарство в екологічно чисте. Основними

напрямами діяльності компанії є молочне тваринництво і рослинництво. У 2016 році «Старий Порицьк» розширив виробництво, заснувавши першу на території Західної України органічну сироварню. Тут пропонують вершкове масло, моцареллу, сулугуні, бринзу та інші види сиру [7].

Розвитку органічного сектору в Україні необхідна активна державна політика, яка націлена на вдосконалення нормативно-правового поля та формування інституційного, організаційно-економічного, науково-методичного, до-радчо-консультаційного та освітнього забезпечення. Слід зазначити, що певні шляхи в цьому напрямі здійснено. Зокрема, Міністерством аграрної політики та продовольства України розроблено три програмні документи, орієнтовані на підтримку органічного сільського господарства, а саме Стратегію розвитку аграрного сектору «3+5», Єдину комплексну стратегію розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на 2015–2020 роки, Стратегію удосконалення механізму управління у сфері використання та охорони земель сільськогосподарського призначення державної власності та розпорядження ними [9].

Працюючи над стратегічними напрямами розвитку аграрного сектору на період до 2020 року, Міністерство аграрної політики та продовольства визначило такі основні індикативні показники розвитку органічного виробництва в Україні [12]:

- зростання частки сільськогосподарських угідь, сертифікованих відповідно до органічних стандартів у 2017 році до 5%, у 2020 році – до 7%;

- збільшення кількості сертифікованих органічних товаровиробників, що займаються виробництвом молока, овочів, фруктів та лікарських рослин до 2017 року не менш ніж у 3 рази, до 2020 року – у 10 разів;

- зростання частки органічної продукції у 2017 році до 7%.

Однак необхідно зазначити, що в сучасних умовах формування зони вільної торгівлі України з країнами ЄС суттєвою перешкодою є те, що українське законодавство не гармонізоване у сфері органічної продукції з правовим полем ЄС щодо органічного виробництва.

В умовах поглиблення євроінтеграційних процесів першочерговими завданнями аграрної політики в Україні залишаються вдосконалення правових засад регулювання органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, формування належної системи інспекції та контролю.

Висновки. Проведене дослідження підтверджує важливість та необхідність розвитку органічного виробництва в Україні. Актуалізація органічного сільськогосподарського виробництва сприятиме покращенню економічного, соціального та екологічного стану, комплексному розвитку сільської місцевості, поліпшенню здоров'я населення. Не менш важливим фактором органічного руху є посилення економічних зв'язків з європейськими країнами.

Україна досягла певних результатів щодо розвитку власного органічного виробництва та нарощує свій експортний потенціал. Очікується, що до 2020 року країна

може стати одним з п'яти найбільших виробників органіки у світі.

Однак слід врахувати, що перспективи розвитку органічного виробництва в Україні в умовах євроінтеграції потребують активної державної політики, спрямованої на вдосконалення нормативно-правового поля, формування інституційного, організаційно-економічного, науково-методичного, дорадчо-консультаційного та освітнього забезпечення, підтримки виробників органічної продукції та забезпечення стабільності економічної ситуації в галузі органічного агровиробництва.

Список використаних джерел:

1. Артиш В. Удосконалення системи державного регулювання виробництва органічної продукції в Україні. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnau/2010_145/10avi.pdf.
2. Грановська В. Перспективи розвитку ринку органічної продукції в Україні. Економіка АПК. 2017. № 4. С. 31–40.
3. Євростат. Сільське господарство, лісництво та рибальство. URL: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Organic_farming_statistics.
4. Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини: Закон України від 3 вересня 2013 року № 425-VII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/425-18>.
5. Камінський В. Органічне землеробство – шлях до продовольчої безпеки. URL: <http://www.viche.info/journal/4161>.
6. Ковальова О. Щодо напрямів розвитку органічного виробництва сільськогосподарської продукції в Україні: аналітична записка. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1292>.
7. Лідери органічного руху в Україні: 5 успішних агропідприємств. URL: <http://www.bakertilly.ua/news/id1141>.
8. Мамалига С., Гловюк А. Розвиток ринку органічної продукції в Україні. Ефективна економіка. 2016. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5245>.
9. Мартинюк М. Державне регулювання органічного виробництва: стан та перспективи розвитку. Органічне виробництво і продовольча безпека: зб. матеріалів доп. учасн. V Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир: ЖНАЕУ, 2017. С. 5–10.
10. Органік в Україні / Федерація органічного руху України. URL: <http://www.organic.com.ua/uk/homepage/2010-01-26-13-42-29>.
11. Органічне виробництво в світі: історія розвитку та сучасний стан. URL: <http://agrostandart.com/organichne/87-orhanichne-vyrobnytstvo-v-sviti-istoriia-rozvytku-ta-suchasnyi-stan>.
12. Остафійчук Я., Шпильова Ю. Органічне виробництво: модний тренд сьогодні чи стратегічні перспективи вітчизняного агросектора? URL: <http://ua-ekonomist.com/11997-organchne-virobnictvo-modniy-trend-sogodennya-chi-strategchn-perspektivi-vtchiznyanogo-agrosektora.html>.
13. Філософія «органік» / Деловой аграрний інтернет-ресурс. URL: <http://www.agrotimes.net/journals/article/filosofiya-organik>.
14. Ходаківська О. Реалізація аграрного потенціалу України в контексті розвитку органічного виробництва. Органічне виробництво і продовольча безпека: зб. матеріалів доп. учасн. V Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир: ЖНАЕУ, 2017. С. 268–273.
15. Шкуратов О. Розвиток органічного сільського господарства в системі забезпечення екологічної безпеки агросфери. Органічне виробництво і продовольча безпека: зб. матеріалів доп. учасн. V Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир: ЖНАЕУ, 2017. С. 11–13.
16. Шумейко О. Органічне агровиробництво України: тенденції розвитку та виклики інституціонального забезпечення. Вісник Тернопільського нац. екон. ун-ту. 2016. Вип. 2. С. 33–42.

АНАЛІЗ НАЦІОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ ОРГАНИЧЕСКОГО ПРОИЗВОДСТВА В УСЛОВИЯХ ЕВРОИНТЕГРАЦИИ

Аннотация. В статье указано, что обеспечение продовольственной безопасности Украины, повышение эффективности сельскохозяйственного производства, развитие сельских территорий, улучшение здоровья населения подтверждают приоритетность развития органического производства. Подчеркнуто, что органическая продукция – результат развития органической агрокультуры, поэтому ее определение не является универсальным. Рассмотрено органическое производство как целостная система хозяйствования и производства пищевых продуктов, которая сочетает в себе сохранение окружающей среды, применение стандартов и соответствие определенным требованиям к органической продукции. Проанализировано развитие органического производства в Украине с учетом мировых тенденций. Определены перспективы эффективного развития органического производства в Украине в условиях евроинтеграционных процессов.

Ключевые слова: органическое производство, сельскохозяйственное производство, органическая продукция, анализ, эффективность, развитие, перспективы, евроинтеграция.

THE ANALYSIS OF NATIONAL DEVELOPMENT OF ORGANIC PRODUCTION IN THE EUROINTEGRATION CONDITIONS

Summary. It is stated in the article that ensuring food security in Ukraine, increasing the efficiency of agricultural production, development of rural areas, and improvement in the health of population confirm the priority of developing organic production. It is emphasized that organic products are the result of the development of organic crop species; that is why this definition is not universally applicable. Organic production is viewed as an integral system of management and production of food products, which encompasses preservation of the environment, application of standards and also compliance with certain requirements to organic products. The analysis of the development of organic production in Ukraine is conducted taking into consideration the world tendencies. The prospects for the efficient development of organic production in Ukraine under the conditions of European integration processes are defined.

Key words: organic production, agricultural production, organic products, analysis, efficiency, development, prospects, European integration.